

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

III. De Adoratione Deo debita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Christum &c. vel absolutè, Per Christum Dominum nostrum. Item & in Litanijis deprecari Deum, Per crucem & passionem, Per mortem & sepulturam Christi Domini, ac hujusmodi.

22. CONCL. IX. Cùm Laus præconium importet, ac propriè sit populi de aliquo recta loquentis, prout explicat Calepinus: quid sit Laus Dei, notum erit omnibus Laudes Divinas in Ecclesia quotidie & audientibus, & personantibus; juxta illud Apoc. 19. *Laudem dicite Deo nostro omnes Sancti ejus, & qui timetis Deum, pusilli & magni.* Et Psal. 33. *Semper laus ejus in ore meo.* Quamvis Laus Dei, dum fit à nobis Viatoribus, fermè semper Orationi misceatur, sicque ad hanc reduci possit, ut notat Lessius *Lib. 2. cap. 37. num. 1.*

QUÆSTIO III.

De Adoratione Deo debita.

23. Explicatis præcedenti Quæstione nonnullis actibus virtutis Religionis, qui minori discussione indigere videbantur, pergendum ad reliquos (Juramento, & Voto ad specialem Tractatum reservato) singillatim explicandos. Et primo loco occurrit Adoratio, utpote præstantissimus Religionis actus, per quem reveremur supremam Dei Majestatem, nosque illi quantâ possumus corporis & animæ demissione subjicimus. Siquidem, ut inquit S. Damascenus Orat. 1. de Imaginibus: *Adoratio est submissionis nota; id est, Adoratio est actus, quo quis alteri se submittit in recognitionem suæ excellentiæ.*

24. Quia verò varia sunt excellentiarum genera, hinc pariter diversæ distinguuntur Adorationum species. Et quidem imprimis datur Adoratio merè Civilis, seu politica; qualis exhibet solet Regibus, Principibusque, propter excellentiam sui status, seu potestatis humanæ, quam præ alijs habent: quo modo passim in S. Scriptura leguntur quidam adorasse suos Reges; ut David 1. Reg. 20. *Adoravit tertio Jonathan, cadens pronus in terram.* Verùm de Adoratione merè Civili in proposito non agitur, sed solum de Adoratione sacra sive religiosa, quæ cupiam exhibetur ob excellentiam suam sacram & supernaturalem. Et de hac loquendo, sit

25. CONCL.

Hujus tres
sunt species,
nimirum
Latria,

Hyperdu-
lia,

Et Dulia.

Adorationis
Objectum
duplex, ma-
teriale &
formale.

Deo debe-
tur Cultus
Latriæ.

Tres Perso-
næ Divinæ
sunt unâ
Adoratione
adorandæ;
quomodo?

25. CONCL. I. Adorationis sacræ seu religiosæ tres sunt species, videlicet Latria, Hyperdulia, & Dulia. Ita communis Catholicorum. *Latria* juxta receptum Theologorum sensum, significat supremam & singularem illam Adorationem, quæ soli Deo propter summam atque infinitam suam excellentiam debetur: unde taliter describi solet: Adoratio Latriæ est actus Religionis, quo quis alteri (scilicet Deo) sese submittit tanquam habenti supremam supra se excellentiam. Per *Hyperduliam* intelligitur Adoratio, seu cultus ille, qui exhibetur creaturæ cuiusdam propter singularissimam suam excellentiam: & talis competit Beatissimæ MARIÆ Virgini, propter excellentiam Maternitatis DEI, ac specialissimam Sanctitatem, aliæque excellentissima dona sua. Per *Duliam* verò communiter intelligitur cultus ille, qui debetur Sanctis propter supernaturalem excellentiam suæ sanctitatis & gloriæ, quam habent in cælis.

26. Et notandum est, quòd objectum Adorationis sit duplex, formale scilicet & materiale. *Objectum formale* Adorationis est ratio ipsa, propter quam aliquid adoratur: cujusmodi ratio adorandi semper est dignitas & excellentia reperta in persona, quæ adoratur. *Objectum materiale* est ipsamet res, seu persona adorata, in qua reperitur ejusmodi excellentia. Sic cum Christum Dominum adoramus cultu Latriæ, ipsemet Christus est objectum materiale Adorationis; Divinitas verò Christi, ejusque suprema excellentia, est objectum formale ipsius.

27. CONCL. II. DEO, totique Sanctissimæ Trinitati, ac cuilibet Personæ Divinæ, debetur cultus Latriæ. Ita certa, & indubitata omnium Catholicorum: cum quælibet Persona Divina sit DEUS: DEO autem propter supremam suam in omnes excellentiam deberi cultum Latriæ, patet ex ipsa hujus nominis explanatione jam posita.

28. CONCL. III. Tres personæ Divinæ unâ Adoratione sunt adorandæ; non quidem sic hoc intelligendo, quasi una non possit distinctè ab alijs adorari, sed sic, quòd aliæ duæ explicitè non excludantur. Ita communis Theologorum, ac præsertim Matrius *disp. 11. Theol. Mor. n. 18.* Ratio prioris partis est: quia una est essentia, excellentia, Divinitas atque Majestas omnium trium Personarum Divinarum; & per consequens una Adoratio debetur omnibus. Altera pars patet: quia sicut unam Divinam Personam possumus distinctè concipere ab alia, ita & ado-

adorare, modò alteram explicitè non excludamus. Unde in Litanijis nunc Patrem, nunc Filium, nunc Spiritum sanctum invocamus; & pleræque Orationes Ecclesiæ diriguntur modò ad Patrem, modò ad Filium, modò ad Spiritum sanctum, quamvis interim cæteræ Personæ explicitè non excludantur. Impium enim, ac nefarium esset, alias excludere explicitè; quia licèt tres sint Personæ SS. Trinitatis, una tamen omnium est Essentia, Divinitas atque Majestas. Hinc dum unam Personam SS. Trinitatis adoramus, ac invocamus, semper implicitè ad alias duas, ceu unum Deum, nostra dirigitur adoratio, atque invocatio.

29. CONCL. IV. Christus est adorandus Adoratione Latriæ. Christus adoratur Cultu Latriæ.
 Est de fide. Ratio est: quia Christus non solum est homo, sed etiam verus Deus, cui utrique debetur cultus Latriæ. Nec obstat, quòd Christus simul includat naturam humanam, quæ non videtur posse adorari cultu Latriæ. Resp. enim, hinc solum sequi, quòd natura humana non spectet ad objectum formale Adorationis, sive quòd non sit ratio formalis adorandi Christum, utpote quæ est Divinitas ejus: non autem, quòd non spectet ad objectum materiale, seu *Quod* Adorationis, ut loquuntur Theologi. Nam, quia juxta Symbolum S. Athanasij, licèt Christus sit *Deus & homo non duo tamen, sed unus est Christus*, etiam unicà Adoratione Latriæ is adoratur: in qua tamen ratio formalis & motiva adorandi est Divinitas ejus; objectum verò materiale, seu *objectum Quod*, ac terminus adæquatus hujus Adorationis, est unus ac totus Christus, verus Deus verusque homo.

30. CONCL. V. Etiam Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum est adorandum cultu Latriæ. Ita omnes Catholici; estque novissimè definitum in Concilio Tridentino *Sess. 13. cap. 5. & can. 6. ibi: Si quis dixerit, in sancto Eucharistiæ Sacramento Christum unigenitum Dei Filium non esse cultu Latriæ, etiam externo adorandum, &c. vel non publicè, ut adoretur, populo proponendum, & ejus Adorationes esse idololatrias, anathema sit.* Ratio est: quia in Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento adest, realitèrque continetur Christus Dominus, verus Deus, cultu Latriæ dignissimus.

SS. Eucharistiæ Sacramentum est adorandum Cultu Latriæ.

M m

QUÆ-